

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์ เรื่อง : การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขาในลุ่มน้ำนาง
อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

โดย

นายปราโมทย์ เอื้ออำนวย

ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำอธิบาย

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของ
ชาวไทยภูเขา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของ
ชาวไทยภูเขา

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทย
ภูเขา

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร
ป่าไม้ของชาวไทยภูเขา

หมายเหตุ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ จะใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้
ตามความเป็นจริงกับตัวท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสภาพเศรษฐกิจและสังคม

1. ท่านเป็นชาวไทยภูเขาเผ่า .....

2. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

3. อายุ ..... ปี (ถ้าเลย 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี นับอายุเต็ม)

4. สถานภาพการสมรส

( ) โสด ( ) สมรสแล้วและอยู่ด้วยกัน

( ) สมรสแล้วและแยกกันอยู่ ( ) หย่าร้าง/ม่าย

5. สถานภาพในครัวเรือน

( ) หัวหน้าครัวเรือน ( ) ภรรยา ( ) บุตร ( ) ผู้อาศัย

6. จบการศึกษาชั้น

- ( ) ไม่ได้เรียนหนังสือ
 ( ) ประถมศึกษาปีที่ .....
 ( ) มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่.....
 ( ) มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่.....

7. ท่านอ่านเขียนภาษาไทยได้ดีหรือไม่

- ( ) อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ ( ) อ่านออกแต่เขียนไม่ได้
 ( ) อ่านออกและเขียนได้บ้าง ( ) อ่านและเขียนได้ดี

8. ครัวเรือนของท่านอยู่ด้วยกัน..... ครอบครัว

เป็นชาย ..... คน เป็นหญิง .....คน

9. จำนวนแรงงานในครัวเรือน (รวมตัวท่านด้วย) ..... คน

เป็นผู้ทำงานในไร่นาเป็นประจำ ..... คน
 เป็นผู้ทำงานในไร่นาเป็นบางส่วน ..... คน

10. มีใครในครัวเรือนของท่านที่ไปรับจ้างทำงานที่อื่น

- ( ) ไม่มี
 ( ) มี โดยไปรับจ้างทำงานเกษตร ..... คน
 (ระบุด้วยว่าทำงานอะไร) .....
 รับจ้างทำงานนอกเกษตร ..... คน
 (ระบุด้วยว่าทำงานอะไร) .....

11. รายได้ของท่านจากการเกษตร

จากการทำการเกษตร ประมาณ .....บาท

จากนอกภาคการเกษตร ประมาณ .....บาท

12. แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำการเกษตรจาก

- ( ) ธนาคาร..... จำนวน .....บาท
 ( ) องค์กร ..... จำนวน .....บาท
 ( ) เพื่อนบ้าน..... จำนวน .....บาท
 ( ) ญาติ ..... จำนวน .....บาท
 ( ) อื่นๆ ..... จำนวน .....บาท

13. จำนวนที่ดินที่ทำการเกษตรของท่านในรอบปีที่ผ่านมา

- ( ) เป็นของตนเอง มีเอกสารสิทธิ์ เนื้อที่ ..... ไร่
 ไม่มีเอกสารสิทธิ์เนื้อที่ ..... ไร่

14. ในรอบ 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยติดต่อ/พบปะ (ไม่รวมการทักทาย) กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมงานเกษตรที่สูงจาก

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ( ) ไม่เคย ( ) เคย ..... ครั้ง
 เจ้าหน้าที่เอกชน ( ) ไม่เคย ( ) เคย ..... ครั้ง

15. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในรอบ 1 เดือน จากแหล่งใดบ้าง

แหล่งข้อมูล	ไม่เคย	เคย
โทรทัศน์		ครั้งต่อเดือน
วิทยุ		ครั้งต่อเดือน
หนังสือพิมพ์		ครั้งต่อเดือน
แผ่นปลิว แผ่นพับ		ครั้งต่อเดือน
วารสาร		ครั้งต่อเดือน
เพื่อนบ้าน		ครั้งต่อเดือน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ		ครั้งต่อเดือน
เจ้าหน้าที่เอกชน		ครั้งต่อเดือน
อื่นๆ (ระบุ).....		ครั้งต่อเดือน

16. ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ( ) ไม่เคย ( ) เคย

เรื่อง	เมื่อ	เคย
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

17. ท่านมีสถานภาพทางสังคมที่เป็นทางการ ตำแหน่งใด

- ( ) ไม่มีตำแหน่งใดใด ( ) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล (ป.อบต)
 ( ) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ( ) กำนัน
 ( ) ผู้ใหญ่บ้าน ( ) อื่นๆ ระบุ .....

18. ท่านมีสถานภาพทางสังคมที่ไม่เป็นทางการ ตำแหน่งใด

- ( ) ไม่มีตำแหน่งใดใด ( ) ผู้อาวุโส
 ( ) ผู้นำทางศาสนา ( ) ประธานกลุ่มต่างๆ
 ( ) อื่นๆ ระบุ .....

คำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา

คำอธิบาย จงทำเครื่องหมาย $\checkmark$ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ถูก	ผิด
1. ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นเอง ตัดทำไร่ก็ไม่หมดสิ้น		
2. ป่าไม้เป็นประโยชน์แก่ทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบท		
3. ป่าไม้ของประเทศไทย เท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นการเพียงพอแล้ว		
4. สาเหตุสำคัญที่สุดของปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ เกิดจากการลักลอบตัดไม้โดยไม่มีการคัดเลือกและควบคุม		
5. ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลรักษาสภาพความเป็นป่าไม้ไว้ให้นานที่สุด		
6. การตัดไม้ทำลายป่าเป็นเหตุนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชากรโดยรวม		
7. การปลูกป่าของภาครัฐบาลไม่สอดคล้องกับการอนุรักษ์		
8. การอนุรักษ์ป่าไม้ให้ได้ผลดีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากประชาชนภาคเอกชนและภาครัฐบาล		
9. ปัจจุบันประเทศไทยได้ดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง		
10. การสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของทรัพยากรป่าไม้ในกลุ่มราษฎรทั่วไปมีน้อย ทำให้การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ป่าไม้มีน้อยตามไปด้วย		

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา

คำอธิบาย โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง เคย – ไม่เคย ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	เคย	ไม่เคย
1. เข้าร่วมประชุมและเสนอความคิดเห็นในการป้องกันและรักษาทรัพยากรป่าไม้ต่อที่ประชุม		
2. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
3. ชักชวนประชาชนทั่วไปให้ช่วยกันดูแลรักษาป่าไม้ คัดค้านการตัดไม้ทำลายป่า ล่าสัตว์และค้าสัตว์ป่า		
4. ทำความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปไม่ให้นุกรุกทำลายป่า และร่วมปลูกป่าตามนโยบายรัฐบาล		
5. อำนวยความสะดวกและประสานงานแก่เจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่า		
6. รายงานเจ้าหน้าที่เมื่อมีการนุกรุกทำลายป่า หรือเมื่อเกิดไฟป่า		
7. ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป จับกุมผู้บุกรุกตัดไม้ทำลายป่า		
8. คัดเลือกรายชื่อในท้องถิ่นร่วมปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่าร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้		
9. เป็นอนุกรรมการป้องกัน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ประจำอำเภอ		
10. เป็นอนุกรรมการในโครงการปลูกป่าของรัฐบาล		
11. ร่วมกำหนดความต้องการ จัดทำแผนอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้		
12. รณรงค์และส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสวนป่าและปลูกป่าทดแทน		
13. เข้าร่วมการอบรมอาสาสมัครป้องกันรักษาป่า (อสป.) ของกรมป่าไม้		
14. เข้าอบรมสมาชิกกอนุรักษทรัพยากรป่าไม้ของสำนักงานป่าไม้เขต		

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

คำแนะนำ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ช่องใดช่องหนึ่งของทุกๆ ข้อ ที่ท่านปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

มาก	หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 70
ปานกลาง	หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยร้อยละ 30-70
น้อย	หมายถึง ระดับการปฏิบัติโดยเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 30

ประเด็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	ระดับการปฏิบัติ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
การป้องกันรักษาป่า 1. ตรวจสอบพื้นที่ในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน 2. ร่วมผลักดันผู้บุกรุกแผ้วถางป่าในเขตรับผิดชอบของหมู่บ้าน 3. ร่วมกำหนดขอบเขตแหล่งที่ทำกินของหมู่บ้าน 4. อำนวยความสะดวกและประสานงานแก่เจ้าหน้าที่ในการป้องกันการรักษาป่า 5. รายงานผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่เมื่อมีผู้บุกรุกตัดไม้ทำลายป่า การปลูกป่า 1. ปลูกต้นไม้ตามโครงการปลูกป่าของรัฐ 2. ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกแผ้วถาง 3. ดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ที่ทำการปลูก การป้องกันไฟป่า 1. ตรวจสอบควบคุมป้องกันมิให้เกิดไฟป่า 2. ทำการดับไฟป่าเมื่อเกิดไฟไหม้ป่าขึ้น 3. ทำแนวป้องกันไฟป่ารอบหมู่บ้านหรือที่ทำกิน 4. รายงานผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดไฟไหม้ป่า 5. อำนวยความสะดวกและประสานงานแก่เจ้าหน้าที่ในการป้องกันไฟป่า การเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ 1. แนะนำเพื่อนบ้านมิให้บุกรุกทำลายป่า 2. ชักชวนเพื่อนบ้านให้ร่วมกันปลูกป่าตามนโยบายของรัฐ 3. แนะนำเพื่อนบ้านให้ทราบถึงอันตรายอันเกิดจากไฟป่าและชักชวนให้ร่วมกันป้องกันไฟป่า 4. แนะนำเพื่อนบ้านให้ทราบถึงประโยชน์ของป่าไม้และโทษอันเกิดจากการตัดไม้ทำลายป่า 5. ชักชวนเพื่อนบ้านให้ช่วยกันถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับป่าไม้			

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขา

คำอธิบาย   โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง เห็นด้วย – ไม่แน่ใจ – ไม่เห็นด้วย ตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
<p>การวางแผนดำเนินงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีการวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากร 2. การวางแผนอนุรักษ์ เป็นหน้าที่ของท่าน 3. ท่านควรมีบทบาทในการวางแผนการอนุรักษ์ 4. ท่านเคยเสนอแนวทางในการอนุรักษ์ป่าไม้ฯ 5. แนวทางในการอนุรักษ์ เจ้าหน้าที่รัฐท่านนั้นที่จะเสนอใช้ 6. ท่านสามารถเสนอแนวทางในการอนุรักษ์ฯ 			
<p>การปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านร่วมสำรวจพื้นที่ป่าของหมู่บ้าน 2. ชุมชนท่านมีการห้ามไม่ให้ผู้ใดตัดไม้ในเขตป่าต้นน้ำ 3. ท่านจะตั้งเตือนและห้ามปราม หากพบเห็นการตัดไม้ทำลายป่า 4. ชุมชนของท่านแบ่งเขตและป่าหวงห้ามให้อย่างชัดเจน 5. ในหลักความเชื่อทางผี หรือศาสนาของท่านมีข้อห้ามเกี่ยวกับการตัดไม้ทำลายป่า 6. ท่านและคนในชุมชนไม่ทำลายทรัพยากรป่าไม้ในเขตหวงห้าม 7. ชุมชนมีการร่วมปลูกป่าทดแทนอยู่เสมอ 8. ในช่วงหน้าแล้งมีการช่วยกันป้องกัน ไฟป่า 9. ท่านประสานงานกับ จนท. บ้านเมือง หากพบเห็นการตัดไม้ทำลายป่า 10. ในหมู่บ้านท่านมีกลุ่มหรือกรรมการดูแลป่า 11. ชาวบ้านควรช่วยกันดูแลป่าด้วย 			
<p>การใช้ประโยชน์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีความเข้าใจในคุณประโยชน์ของป่าไม้เป็นอย่างดี 2. ชุมชนของท่านส่วนใหญ่ทำไร่ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม 3. ยังมีการบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่อยู่เป็นป่าประจำ 4. ควรมีการทำการเกษตรเชิงอนุรักษ์เป็น เกษตรผสมผสาน 5. มีการหาฝัก หาหน่อ จากป่า 6. ไม่ควรล่าสัตว์ป่าในเขตหวงห้าม 			

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ความคิดเห็น		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การติดตามประเมินผล			
1. หลังจากร่วมปลูกต้นไม้ ช่วยดูแลรักษาด้วย			
2. มีการออกสำรวจตรวจป่าบ่อยครั้ง			
3. มีการจัดอยู่เวรยามในดูแลรักษาป่าของหมู่บ้าน			
4. ท่านแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ามีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า			
5. หากมีต้นไม้ตายไป ท่านจะนำกลับไปปลูกซ่อม			
6. ควรมีกฎระเบียบบังคับในการอนุรักษ์ป่า			

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของ
ผู้นำชาวไทยภูเขา

คำอธิบาย จงเติมข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านเคยร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ใดบ้าง

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

2. ปัญหา อุปสรรคในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางในแก้ไขปัญหาคือเรื่องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายปราโมทย์ เอื้ออำนวย
วัน เดือน ปีเกิด	9 กุมภาพันธ์ 2508
ประวัติการศึกษา	<p>พ. ศ. 2524 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>พ. ศ. 2527 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไชยโรจน์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>พ. ศ. 2530 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน</p> <p>พ. ศ. 2535 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี พัฒนาชุมชนบัณฑิต สถาบันราชภัฏ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>พ. ศ. 2540 ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น PARTICIPATORY EVALUATION จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>พ. ศ. 2541 ฝึกอบรมหลักสูตร TOT "LEARNING TO LISTEN, LEARNING TO TEACH. Bukittinggi, West Sumatra, Indonesia.</p> <p>พ. ศ. 2541 ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น GRANT PROPOSAL WRITING WORKSHOP. Perryville, Arkansas (USA).</p> <p>พ. ศ. 2542 ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ECOLOGY WORKSHOP HEIFER PROJECT INTERNATIONAL CORNERSONE ON IMPROVING THE ENVIRONMENT. Malaybalay and Lantapan, Bukinon Province, Philippeines.</p> <p>พ. ศ. 2543 เข้าร่วม HEIFER PROJECT INTERNATIONAL, MEKONG REGION SRATIGIC PLANING WORKSHOP. Hanoi Vietnam.</p>

ประสบการณ์ในการทำงาน

พ. ศ. 2531 – ปัจจุบัน

องค์การไฮเฟอร์อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย

พ. ศ. 2533 – 2536

เหรียญก CENTER FOR THE COORDINATIONS
OF NON – GOVERNMENTAL DEVELOPMENT
ORGANIZATIONS (CONTO)

พ. ศ. 2539 – 2541

คณะกรรมการบริหารขององค์กร CONTO

พ. ศ. 2542 – ปัจจุบัน

คณะกรรมการมูลนิธิคริสเตียนบริการ (แบ็บติสต์)

พ. ศ. 2542 – ปัจจุบัน

คณะกรรมการ WAWI AGRICULURE
COORPERATIVE PROJECT.

พ. ศ. 2543 – ปัจจุบัน

คณะกรรมการ ETHNIC MINORITY CAPACITY
BUILDING PROJECT (EmCB)

พ. ศ. 2544 – ปัจจุบัน

คณะกรรมการบริหาร Heifer International Mekong
Region Program.